

Direktiv om det avtal som ingåtts mellan arbetsmarknadens parter om 2006 års sjöarbetskonvention

Näringsdepartementet

2008-09-22

Dokumentbeteckning

KOM(2008) 422

Förslag till rådets direktiv om genomförande av det avtal som ingåtts av European Community Shipowners' Associations (ECSA) och European Transport Workers' Federation (ETF) om 2006 års konvention om arbete till sjöss och om ändring av rådets direktiv 1999/63/EG

Sammanfattning

ILO (International Labour Organisation) antog den 23 februari 2006 Sjöarbetskonventionen 2006, som skapar ett sammanhängande instrument för sjömäns arbete.

EG-fördraget ger arbetsmarknadens parter en nyckelroll när det gäller sociala frågor, alla initiativ på detta område måste föregås av konsultation med arbetsmarknadens parter om den möjliga riktningen av åtgärderna och om innehållet i förslaget. Efter förhandlingar beslutade parterna att underteckna en gemensam överenskommelse om sjöarbetskonventionen.

Förslaget till direktiv är resultatet av den överenskommelse parterna undertecknat.

De europeiska parternas överenskommelse innebär att stora delar av sjöarbetskonventionen ska tillämpas från och med det datum som konventionen träder i kraft. Direktivet genomför helt enkelt överenskommelsen.

Genom direktivet kommer de bestämmelser av sjöarbetskonventionen som omfattas av direktivet att införas i gemenskapslagstiftningen. Detta kommer göra det mer eftersträvänsvärt för europeiska sjömän att arbeta inom sjöfartssektorn. Sverige ser därför positivt på förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

ILO (International Labour Organisation) antog den 23 februari 2006 Sjöarbetskonventionen 2006, som skapar ett sammanhängande instrument för sjömäns arbete. Konventionen reviderar 36 konventioner och protokoll samt moderniserar ett trettital rekommendationer om sjömäns arbete som antagit av ILO sedan 1919.

Europeiska rådet beslutade den 7 juni 2007 att bemyndiga medlemsstaterna att ratificera konventionen. Rådet beslutade också att medlemsstaterna ska eftersträva att vidta nödvändiga åtgärder för att ratificera konventionen så snart som möjligt, helst före den 31 december 2010.

När det gäller sociala frågor ger EG-fördraget arbetsmarknadens parter en nyckelroll. Artikel 138 i fördraget anger att alla initiativ på detta område måste föregås av konsultation med arbetsmarknadens parter om den möjliga riktningen av åtgärderna och om innehållet i förslaget. Kommissionen kontaktade därför arbetsmarknadens parter om det lämpliga i att utveckla den gällande gemenskapslagstiftningen genom att anta, befästa eller komplettera den mot bakgrund av sjöarbetskonventionen.

Efter förhandlingar beslutade parterna att underteckna en gemensam överenskommelse om sjöarbetskonventionen.

Parterna begärde därefter att kommissionen skulle föreslå ett direktiv om deras överenskommelse. Förslaget till direktiv är resultatet av parternas begäran.

1.2 Förslagets innehåll

De europeiska parternas överenskommelse innebär att stora delar av sjöarbetskonventionen ska tillämpas från och med det datum som konventionen träder i kraft. Direktivet genomför helt enkelt överenskommelsen. Direktivet ska tillämpas på alla sjömän på fartyg som är registrerade i en medlemsstat eller som för en medlemsstats flagga. Fartyg som används uteslutande på inre vattenvägar omfattas inte. Eftersom överenskommelsen bl.a. omfattar arbetstidsfrågor innehåller överenskommelsen också ett tillägg till det gällande avtalet om sjömäns arbetstid som tecknades mellan arbetsmarknadens parter den 30 september 1998. Detta avtal utgör gemenskapsrätt genom rådets direktiv 1999/63/EG av den 21 juni 1999 som därför också föreslås ändras.

Konventionen består av obligatoriska bestämmelser och icke-obligatoriska bestämmelser. Det är bara vissa av de bindande delarna av konventionen som parterna beslutat om.

2008/09:FPM6

Överenskommelsen inleds med ett antal definitioner. Därefter följer fem kapitel, kapitel 1 minimikrav för att sjömän ska få arbeta på fartyg, kapitel 2 anställningsförhållanden, kapitel 3 bostad, rekreationsmöjligheter, mat och förplägnad, kapitel 4 hälsovård, sjukvård och välfärd samt kapitel 5 uppfyllelse och tillämpning.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Direktivets bilaga, som utgörs av de europeiska parternas överenskommelse, är mycket omfattande eftersom den omfattar stora delar av den i sin tur mycket omfångsrika sjöarbetskonventionen. En inventering av bestämmelserna i konventionen pågår för närvarande. Det kan därför inte i denna promemoria lämnas en redovisning för samtliga gällande svenska regler inom de områden som direktivförslaget omfattar. Det kan dock sägas att Sverige inte torde uppfylla förslagets bestämmelser åtminstone på två punkter.

I regel 3.2 anges att den personal som har befattning som fartygskock eller är ansvarig för livsmedelshandling på fartyg ska vara certifierad och ha en av den vederbörande myndigheten godkänd utbildning. Motsvarande bestämmelse saknas i den svenska livsmedelslagstiftningen.

I Standard A2.5.5 finns regler om sjömäns rätt till fri hemresa. Bestämmelserna i sjömanslagen om sjömäns hemresa behöver ändras för att Sverige ska uppfylla förslagets bestämmelser.

Det torde dock sammanfattningsvis inte röra sig om särskilt omfattande lagändringar som måste göras för att Sverige ska kunna uppfylla förslagets bestämmelser.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Troligtvis mycket marginella.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Ändringarna i det befintliga direktivet 1999/63/EG har gjorts med anledning av att ett nytt avtal tecknats mellan parterna. Direktivet måste därför

uppdateras. Den nya överenskommelsen har tillkommit med anledning av den 2006 antagna sjöarbetskonventionen.

2008/09:FPM6

Ändringarna av det gällande direktivet är begränsade till de ändringar som följer av sjöarbetskonventionen. Det nya direktivet omfattar inte heller något ämnesområde som inte tidigare varit reglerat i det direktiv som nu ändras.

Genom förslaget kommer de bestämmelser av sjöarbetskonventionen som omfattas av förslaget att införas i gemenskapslagstiftningen. Detta kommer göra det mer eftersträvarsamt för europeiska sjömän att arbeta inom sjöfartssektorn. Sverige ser därför positivt på förslaget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ej kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Ännu ej kända. Förslaget remitteras för närvarande.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 139(2) i fördraget anger att överenskommelser som slutits på gemenskapsnivå ska implementeras när det gäller frågor som omfattas av artikel 137 i fördraget efter gemensam begäran av undertecknande parter genom ett rådsbeslut efter förslag från kommissionen. Den överenskommelse som träffats mellan parterna om Sjöarbetskonventionen 2006, omfattar arbetsvillkor och innehåller bestämmelser om arbetstagares hälsa och välfärd, vilket är ett område som regleras i artikel 137(1) i fördraget. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet inom detta område.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

2008/09:FPM6

Subsidiaritetsprincipen är tillämplig eftersom förslaget inte faller under gemenskapens exklusiva kompetens.

Behov av gemenskapsåtgärder finns eftersom parterna är övertygade om behovet av gemenskapsåtgärder i detta fall. Ett behov finns av att ge sjöfartssektorn standarder lämpliga för dess globala verksamhetsfält.

Ett rådskdirektiv uppfyller proportionalitetskravet eftersom det är begränsat till fastställande av de mål som ska uppnås.

Förslaget lämnar utrymme för flexibilitet när det gäller att välja vägar för implementering. Förslaget är begränsat till de bestämmelser som sjöfartskonventionen innehåller.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det är för närvarande obekant när frågan kan komma att behandlas av transportrådet.

4.2 Fackuttryck/termer

-